

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร

ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

The Effect of Risk Management in Financial Operation on Financial
Reporting Quality of Small and Medium Enterprises (SMEs) in Bangkok
in the Epidemic Situation of Covid-19

กิตติยา จิตต์อาจหาญ

งานวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2563

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธสิทธิ์ พูลดี ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความรู้ คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง รวมทั้งการตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงงานวิจัยโดยตลอดจนเสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีปทุม คณาจารย์คณะบัญชี รวมทั้งครอบครัวที่คอยให้ความสนับสนุน แสดงความห่วงใย ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำและมีส่วนช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา ซึ่งทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วย

กิตติยา จิตต์อาจหาญ

ผู้วิจัย

กันยายน 2565

หัวข้อวิจัย : การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงาน
ทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร
ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

ผู้วิจัย : นางสาวกิตติยา จิตต์อาจหาญ

หน่วยงาน : คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด ทำการเก็บข้อมูลจากนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง ไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

คำสำคัญ การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน, คุณภาพของการรายงานทางการเงิน, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Research Title :The Effect of Risk Management in Financial Operation
on Financial Reporting Quality of Small and Medium
Enterprises (SMEs) in Bangkok in the Epidemic Situation
of Covid-19

Name of Researcher Miss Kittiya Jitardhan

Name of Institution : School of Accountancy, Sripatum University

Year of Publication : B.E. 2565

ABSTRACT

The research attempted to study the effect of risk management in financial operation on financial reporting quality of small and medium enterprises (SMEs) in Bangkok in the epidemic situation of Covid-19. There were 400 usable questionnaire responded from the accountants in of small and medium enterprises (SMEs) in Bangkok. The data were analyzed using Multiple Regression Analysis. The researchers also found that the risk identification, risk evaluating, risk monitoring, and reporting risk assessment have impact on financial reporting quality of small and medium enterprises (SMEs) in Bangkok at .05 level of significance excepting objective setting no impact on financial reporting quality.

Keywords Risk Management in Financial Operation, Financial Reporting Quality, Small and Medium Enterprises (SMEs)

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ.....	I	
บทคัดย่อ	II	
ABSTRACT	III	
สารบัญ	V	
สารบัญตาราง.....	VI	
สารบัญภาพ.....	VII	
บทที่	หน้า	
1	บทนำ	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
	1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
	1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
	1.5 สมมติฐานการวิจัย	5
	1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
	1.7 นิยามศัพท์	5
2	แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง.....	8
	2.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานทางการเงิน.....	16
	2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	24
	3.1 รูปแบบการวิจัย.....	24
	3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
	3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	26
	3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
	3.5 การรวบรวมข้อมูล	28
	3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	29
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน....	31
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน.....	33
4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	38
4.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	41
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	42
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	43
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	46
5.4 ข้อจำกัดของการศึกษา.....	47
5.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต.....	47
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	50
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	51
ประวัติผู้วิจัย	58

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	29
2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง.....	31
3. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง.....	32
4. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยง.....	33
5. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการจัดการความเสี่ยง.....	34
6. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน.....	35
7. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพรายงานทางการเงิน.....	36
8. ผลการวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพ รายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	38

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	4
ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ.....	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) เมื่อต้นปี 2563 ที่ผ่าน มาความรุนแรงของการระบาดครั้งนี้ทำให้ทางองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การระบาด เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศที่ต่อมาได้ยกระดับให้เป็นภาวะระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic) เพื่อช่วยลดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคที่ได้แพร่กระจายอย่างรวดเร็วในหลายประเทศ นั้น จึงเกิดเป็นแนวทางการรักษาระยะห่างทางสังคม หรือ Social Distancing ในหลายประเทศทั่วโลกเช่นเดียวกับประเทศไทย (who, 2020) ในภาวะวิกฤตของโรคระบาดที่ยังไม่รู้ว่าจะมีจุดสิ้นสุด การระบาดได้อย่างเด็ดขาดเมื่อใดซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย การรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน ยังเป็นหน้าที่หลักและบทบาทที่สำคัญของธุรกิจไม่ว่า ธุรกิจจะพบกับสถานการณ์ดีสุดหรือแย่สุดอย่างไรก็ตาม นั่นคือหน้าที่ของนักบัญชีซึ่งต้องนำเสนองบ การเงินตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ เป็นหน่วยงานหลักในการออกมาตรฐาน แนวปฏิบัติทางบัญชีให้นักบัญชชีนำไปเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดได้มีมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวทางบัญชีในช่วง สถานการณ์อันยากลำบากและมีผลกระทบทุกภาคส่วน (ศิริประภา ศรีวีโรจน์ และ ปัทมนันท์ บุญ ถนอมศิริรัตน์, 2563)

ท่ามกลางผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สถาบันการเงิน เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจการเงินให้มีเสถียรภาพ สามารถรองรับการฟื้นตัวของ เศรษฐกิจจากวิกฤตโควิด-19 ได้ ทั้งนี้ในมุมมองการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน คงปฏิเสธไม่ได้ ว่า ความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ของประชาชนและภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นมากจากผลกระทบของ วิกฤตโควิด-19 เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนในระดับสูงถึงจุดสิ้นสุดของวิกฤตโควิด-19 และ เหตุการณ์หลังวิกฤตโควิด-19 ยังมีผลต่อความสามารถในการหารายได้ของภาคธุรกิจและครัวเรือน อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน สถาบันการเงิน พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs เมื่อเห็นว่าผู้ประกอบการ SMEs พร้อมทั้งจะลงทุนในกิจการของตัวเองเพิ่ม โดยสถาบันการเงินบางแห่งอาจเรียกหลักประกันเพิ่มหรือ ต้องการให้ลูกหนี้ลงเงินบางส่วนเพิ่มเพื่อลดความเสี่ยงต่อสถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อใหม่ เพิ่มเติมเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับลูกหนี้ในสถานะที่ธุรกิจเผชิญผลกระทบอย่างรุนแรงต่อรายได้

(income shock) ซึ่งยังมีความไม่แน่นอนสูงว่าสถานการณ์จะกลับสู่สภาวะปกติได้เมื่อไร (นันทวัลย์ ธีรธนาพงศ์, 2563)

ดังนั้นในการดำเนินธุรกิจนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งด้านบวกหรือด้านลบที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงต่อธุรกิจในด้านลบอาจเรียกว่า ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร ดังนั้นถ้าธุรกิจมีการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ธุรกิจลดมูลเหตุ ของแต่ละโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือให้ระดับของความเสียหายและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ธุรกิจยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของธุรกิจเป็นสำคัญ ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน (มารีนี กอรา และ กุลวดี ลิ้มอุสันโน, 2559)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องอาศัยความสามารถจากการใช้สติปัญญา ความรู้ของบุคลากรในองค์กรกับทรัพยากรอื่นๆ ที่มีอยู่โดยเฉพาะบุคลากรทางบัญชีที่มีความสำคัญ ต่อองค์กร เนื่องจากเป็นผู้จัดทำข้อมูลทางบัญชี เก็บรวบรวม จัดการประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลประกอบการของธุรกิจและเป็นแกนหลักในการเชื่อมต่อให้ภารกิจของส่วนงานต่างๆ ภายในองค์กรให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการธุรกิจทำให้ภาระงานที่ปฏิบัติอยู่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายธุรกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ที่ในช่วงที่มีความผันผวนทางเศรษฐกิจ ผู้ทำบัญชีจึงควรปรับตัวพัฒนาศักยภาพต่างๆ และศึกษาข้อมูลข่าวสารใหม่อยู่ตลอดเวลาให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงจำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยง เพราะเป็นกลไกสำคัญในการช่วยให้ธุรกิจจัดการความไม่แน่นอนและความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (นันทิยา อังกรวัฒนานกุล, เกสินี หมั่นไธสง และวิษณุ สุमितสุวรรณค์, 2557)

ซึ่งคุณภาพรายงานทางการเงินเป็นคุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลงบการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน เป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจของธุรกิจ เพื่อให้ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนทั่วไป ลูกจ้าง ผู้ให้กู้ ผู้ขายสินค้า เจ้าหนี้อื่น ลูกค้า รัฐบาล หน่วยงานราชการ สาธารณชน ผู้

ออกกฎระเบียบ และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ใช้ประกอบการตัดสินใจทางเศรษฐกิจและการลงทุนในธุรกิจ ผู้ตัดสินใจหลายๆ ฝ่ายมักจะใช้ข้อมูลจากงบการเงินเหล่านั้นเป็นเกณฑ์ในการคาดคะเนฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานในอนาคต คุณภาพงบการเงิน จึงจะต้องมีความถูกต้องภายใต้องค์ประกอบสำคัญของคุณภาพรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความสามารถเข้าใจได้ หากข้อมูลจากงบการเงินมีการปกปิด ข้อมูลไม่ได้รายงานตามความเป็นจริง อาจจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินดังกล่าวเกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาด (ปิยาภิศักดิ์ เจียรสุคนธ์ และสุรีย์ โปษกรณ์, 2562)

ดังนั้นรายงานทางการเงินจึงถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยจัดทำข้อมูล เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ และช่วยลดความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดในการลงทุน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าปัญหาด้านการบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งขาดการวางระบบบัญชีที่เหมาะสมทำให้สถาบันการเงินไม่เชื่อถือจึงไม่สามารถกู้เงินได้ เป็นเหตุให้ประสบกับปัญหาการขาดแคลนเงินทุน จึงทำให้ธุรกิจต้องปิดตัวลง (ศิริประภา ศรีวิโรจน์ และ ปัทมนันท์ บุญถนอมศิริรัตน์, 2563) อีกทั้งการจัดทำบัญชีเป็นปัจจัยพื้นฐานที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจ เมื่อระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวมากขึ้น กิจกรรมทางเศรษฐกิจก็จะมีมากขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มาตรฐานการบัญชี ข้อบังคับต่างๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด และมีการเปลี่ยนแปลงต่อธุรกิจ ดังนั้นผู้ทำบัญชีจึงต้องมีความรู้ ความสามารถในหลายๆ ด้าน เพื่อส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจมีคุณภาพและช่วยให้ผู้ประกอบการมีข้อมูลงบการเงินที่ถูกต้องประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้เนื่องด้วยจากนี้ข้อมูลทางการเงินถือเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่มีความสำคัญ เพราะช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินสำหรับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจการดำเนินธุรกิจที่ถูกต้อง ชัดเจน ลดความผิดพลาดในการดำเนินธุรกิจต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งประกอบด้วย ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน กับตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

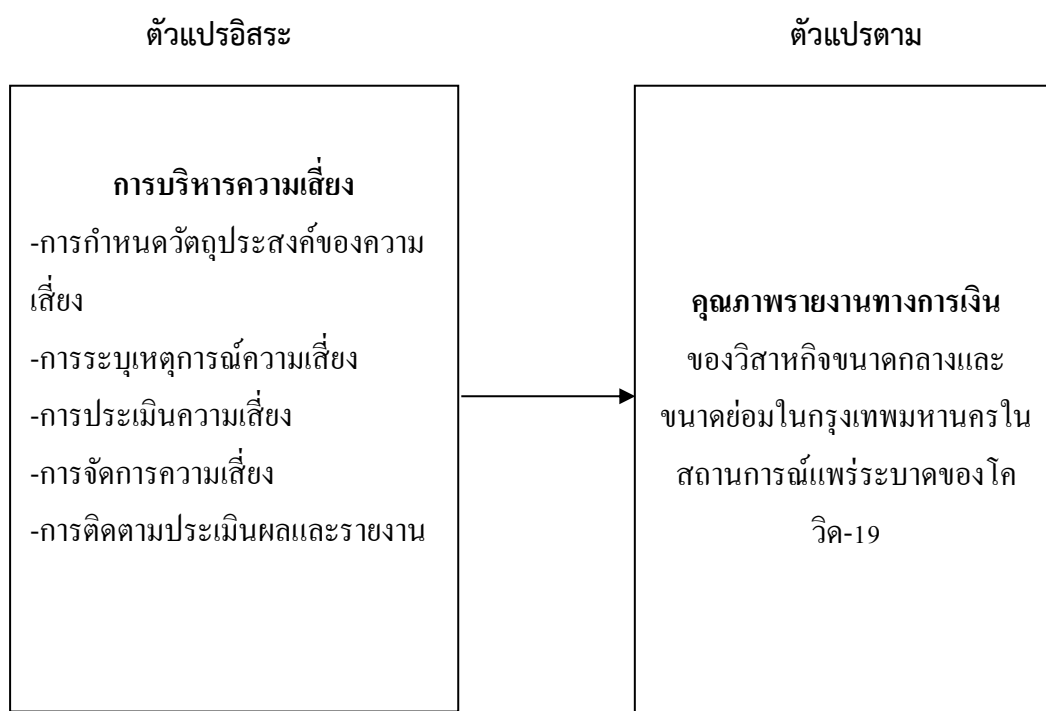
2. ขอบเขตด้านพื้นที่

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

1.5 สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

สมมติฐานข้อที่ 2 การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

สมมติฐานข้อที่ 3 การประเมินความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

สมมติฐานข้อที่ 4 การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

สมมติฐานข้อที่ 5 การติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ทำบัญชีสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพรายงานทางการเงินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผู้ทำบัญชีสามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและความรู้ความสามารถของการบริหารความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. ผู้ทำบัญชีสามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง เพื่อสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้

1.7 นิยามศัพท์

1. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises) หมายถึง กิจการที่มีลักษณะสี่ประเภท ได้แก่ กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง และกิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวงอุตสาหกรรม (พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553)

2. การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน หมายถึง การออกแบบรายงานทางการเงินเพื่อให้สามารถบ่งชี้ เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับ เพื่อให้ได้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ประกอบไปด้วย

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ง หมายถึง การทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามภารกิจ และแผนการบริหารความเสี่งในการปฏิบัติงานทางการเงิน ภายใต้วัตถุประสงค์ขององค์กร พันธกิจขององค์กรซึ่งเป็นสิ่งที่พนักงานสามารถปฏิบัติได้และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 การระบุเหตุการณ์ความเสี่ง หมายถึง การป้องกันเหตุการณ์ที่อาจจะทำให้บุคลากรภายในองค์กรประสบปัญหา ภายใต้กลยุทธ์ของการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้ทันกับเปลี่ยนแปลง

2.3 การประเมินความเสี่ง หมายถึงการวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจจะทำให้องค์กรประสบกับความเสี่งที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร โดยมีการเรียงลำดับของปัญหาในองค์กรว่าสิ่งใดควรแก้ไขก่อนหลัง ตามลำดับความสำคัญของปัญหา รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลผลกระทบของเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีผลต่อองค์กรเพื่อหาทาง แก้ไข ทำให้ความรุนแรงของเหตุการณ์ที่ลดลง

2.4 การจัดการความเสี่ง หมายถึง การให้ความสำคัญกับการเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหาตามผลการประเมินความเสี่งที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบกับองค์กรมากที่สุดเป็นลำดับแรก แล้วจึงทำการแก้ไขปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา โดยการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม

2.5 การติดตามประเมินผลและรายงาน หมายถึง การติดตามประเมินผลและรายงานผลการบริหารความเสี่งที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา โดยมีการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนและนำผลมาทบทวนเพื่อพัฒนาระบบงานให้ดียิ่งขึ้น

3. คุณภาพรายงานการเงิน หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งลักษณะคุณภาพของรายงานการเงิน ประกอบด้วย

3.1 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ หมายถึง ข้อมูลในรายงานทางการเงินของกิจการมีคุณค่าทางการพยากรณ์ ทำให้ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน สามารถพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าได้

3.2 ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม หมายถึง รายงานทางการเงินของกิจการมีความครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด เป็นตัวแทนปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจในรูปของข้อความและตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

3.3 ความสามารถเปรียบเทียบได้ หมายถึง ข้อมูลในรายงานทางการเงินสามารถเปรียบเทียบได้เป็นลักษณะเชิงคุณภาพสามารถระบุและเข้าใจความเหมือนหรือความต่างของรายการต่างๆ สามารถเปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่คล้ายกันเกี่ยวกับกิจการอื่นและกิจการเดียวกันสำหรับรอบระยะเวลาอื่นหรือ ณ วันที่อื่น

3.4 ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ หมายถึง รายงานทางการเงินสามารถพิสูจน์ยืนยันข้อเท็จจริงได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเชื่อมั่นในรายงานทางการเงินของกิจการ

3.5 ความทันเวลา หมายถึง รายงานทางการเงินมีข้อมูลพร้อมให้ผู้ตัดสินใจใช้ได้ทันเวลาซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน

3.6 ความสามารถเข้าใจได้ หมายถึง รายงานทางการเงินของกิจการมีการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและกระชับง่ายต่อการทำความเข้าใจ มีการจัดประเภทของกิจการในงบการเงินที่ง่ายต่อความเข้าใจได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง
2. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานทางการเงิน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีผู้ให้ความหมายของการบริหารความเสี่ยง ดังนี้ กฤตยาวัตติ เกตุวงศ์ (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิธีการที่องค์กรใช้ เพื่อลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่าหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อหรือความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์กร เพื่อช่วยให้องค์กรลด ความสูญเสียให้เหลือน้อยที่สุดและเพิ่มโอกาสให้แก่ธุรกิจหรือองค์กร สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยมีประสิทธิภาพมากที่สุด

นันทิยา อังกรวัฒนานกุล, เกสินี หมั่นโรสง และวิษณุ สุमितสวรรค์ (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการบริหารงานที่เป็น ระบบที่จะช่วยให้องค์กรสามารถเชื่อมโยงกลยุทธ์ กระบวนการทำงาน คน เทคโนโลยี และคลัง ความรู้เข้าด้วยกัน โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย หาแนวทางแก้ไขเหตุ เหล่านั้นให้ส่งผลกระทบต่อหรือความเสียหายต่อองค์กรน้อยที่สุด

เปรมยุดา ท้าวบุตร อัครเดช ฉวีรักษ์ และสลักจิต นิลผาย (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการในการบริหารจัดการเพื่อลด มูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสียหายและขนาดของความเสียหายที่ จะเกิดขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับที่องค์กร สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบ ได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุ วัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายขององค์กร

นันทวัลย์ ธีรนาพงศ์ (2563) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารปัจจัยและควบคุม กิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย หาแนวทางแก้ไขเหตุเหล่านั้นให้ส่งผลกระทบต่อองค์กรน้อยที่สุด

มารีนี กอรา และ กุลวดี ลิมอุสันโน (2559) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรมรวมทั้ง กระบวนการ การดำเนินงานต่างๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาส ที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย เพื่อให้ ระดับและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการในการระบุประเมินความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมยอมรับได้ ป้องกันมิให้เกิด ความเสียหายต่อองค์กร หากมีการบริหารความเสี่ยงที่ดีสามารถสร้างโอกาสในการบรรลุ วัตถุประสงค์ได้ โดยมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับ หนึ่งว่าการดำเนินการต่างๆ ขององค์กร จะมีการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นการทำนายอนาคตอย่างมีเหตุมีผล มีหลักการและหาทางลดหรือป้องกันความเสียหายในการทำงานแต่ละขั้นตอนไว้ล่วงหน้า หรือในกรณีที่พบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ในขณะที่องค์กรอื่นที่ไม่เคยมีการเตรียมการหรือไม่มีการนำแนวคิดของกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ เมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤตขึ้น องค์กรเหล่านั้นจะประสบกับปัญหาและความเสียหายที่ตามมาโดยยากที่จะแก้ไขดังนั้นการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาช่วยเสริมร่วมกับการทำงาน จะช่วยให้ภาระงานที่ปฏิบัติการอยู่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และป้องกันโอกาสที่จะเกิด ความเสี่ยงและปัญหาที่จะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน (นันทิยา อังกรวิฒนานกุล, เกสินี หมั่นไธสง และ วิษณุ สุमितสุวรรณค์, 2557)

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

การจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยกระบวนการบริหารความเสี่ยง 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง การติดตามประเมินผลและรายงาน (มารีนี กอรา และ กุลวดี ลิมอุสันโน, 2559) ซึ่งทั้ง 5 ขั้นตอน จะมี

ลักษณะที่เกี่ยวข้อง เนื่องกัน องค์กรต้องดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและ สม่่าเสมอเป็นประจำทุกปีกระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง (Objective Setting)

การกำหนดสิ่งที่ต้องการขึ้นมา เพื่อให้มั่นใจว่ามีการเลือกวัตถุประสงค์สำคัญที่เชื่อมโยง จากวิสัยทัศน์หรือภารกิจขององค์กรกับกลยุทธ์และแผนงานที่รองรับในระดับต่างๆ เพื่อนำมา บริหาร ความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดี ควรประกอบด้วยตัวชี้วัดและเป้าหมายของความสำเร็จที่ ผู้บริหารต้องการให้เกิดขึ้น การกำหนดวัตถุประสงค์และตัววัดความสำเร็จจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ ต้อง มีก่อน จึงจะสามารถระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และช่วยในการ กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนจากตัววัดความสำเร็จที่ยอมรับได้ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดีควร จะต้อง “SMART” ดังต่อไปนี้

Specific : (ชัดเจน) มีความเฉพาะเจาะจงทุกคนเข้าใจตรงกัน Measurable : (วัดได้) สามารถวัดได้ทั้งเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ Achievable : (ปฏิบัติได้) สามารถทำให้บรรลุผลได้ Reasonable : (สมเหตุสมผล) มีความสัมพันธ์กับนโยบายหลักในระดับสูง Time constrained: (มี กรอบเวลา) มีกำหนดเวลาในการทำที่ชัดเจน

2. การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง (Event Identification)

การพิจารณาเหตุการณ์หรืออุปสรรคใดที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อ การ บรรลุ วัตถุประสงค์ที่องค์กรได้ตั้งไว้ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ให้ครอบคลุมในทุก ประเภท ของความเสี่ยงเพื่อให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลที่เพียงพอในการนำไปบริหารจัดการได้ โดย ปกติการระบุ เหตุการณ์ความเสี่ยง จะดูจากประวัติการเกิด เหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาหรือการคาด เคาเหตุการณ์ที่ อาจมีผลกระทบในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน

2.1 ความเสี่ยงด้านโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ (Governance structure Risk)

ความเสี่ยงที่เกิดจากโครงสร้างขององค์กร กลยุทธ์การดำเนินงาน ผู้บริหารที่ไม่มี ศักยภาพใน การบริหารงาน ไม่มีอุดมการณ์ และไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ ภาย อนาคตธุรกิจ และความน่าเชื่อถือขององค์กร

2.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)

ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงานและการนำไปปฏิบัติ ไม่ เหมาะสมหรือไม่ สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อ รายได้ หรือการดำรงอยู่ของกิจการ ขาดการส่งเสริมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและไม่มีการ จัด โครงสร้าง พื้นฐานภายในที่เหมาะสมสำหรับการนำไปปฏิบัติ เช่น การจัดองค์กร บุคลากร งบประมาณ

ระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบการติดตามและควบคุมการปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายทาง ธุรกิจและจัดการกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit / Default Risk)

โอกาสหรือความน่าจะเป็นที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระที่ตกลงไว้ เป็นความเสี่ยงที่เกิด จากการที่ลูกหนี้หรือคู่ค้าอื่นขององค์กรไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญา ทำให้องค์กรไม่ได้รับชำระหนี้ ตามจำนวนและเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งก่อให้เกิดหนี้ค้างชำระเกินกำหนดเวลา หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือหนี้สูญ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดและรายได้ขององค์กร ความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นความเสี่ยงที่มีความสำคัญมาก เพราะเกี่ยวข้องกับเงินให้สินเชื่อที่เป็น ธุรกิจหลักขององค์กร

2.4 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk)

ความเสี่ยงที่เกิดจาก การเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และราคาตราสารในตลาดเงิน ตลาดทุน ที่มีผลกระทบในทางลบต่อรายได้ขององค์กร ความเสี่ยงด้านตลาด จึงแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้ ได้รับผลกระทบในทางลบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกสมดุลทั้งหมด ที่มีความอ่อนไหวต่ออัตราดอกเบี้ย (Rate Sensitive Items) ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อรายได้ดอกเบี้ย มูลค่าตลาดของรายการเพื่อค้า (Trading Account) เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่า และความเสี่ยงจากราคา (Price Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้ ได้รับผลกระทบ ในทางลบ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตราสารหนี้และตราสารทุน ทำให้มูลค่าของพอร์ตเงิน ลงทุนเพื่อค้าและเพื่อขาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำกำไรขององค์กรลดลง

2.5 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

ความเสี่ยงที่องค์กร ไม่ชำระหนี้สิน เนื่องจากไม่เปลี่ยนสินทรัพย์ เป็นเงินสดได้ แต่ด้วย ต้นทุนที่สูงเกินกว่าระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ขององค์กร ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.6 ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk)

ความเสี่ยงที่เกิดเนื่องมาจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือขาดธรรมาภิบาล ใน องค์กร และการขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน คน ระบบงาน หรือเหตุการณ์ภายนอก และส่งผลกระทบต่อรายได้ ทั้งนี้ไม่นับรวมความเสี่ยงด้านกล ยุทธ์ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ซึ่งความไม่เพียงพอ หรือ ความล้มเหลวก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านปฏิบัติการขึ้นได้ เช่น การหยุดชะงักหรือการขัดข้องของ ระบบคอมพิวเตอร์ การก่อวินาศภัยหรือภัยธรรมชาติ เป็นต้น และอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานขององค์กรได้ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ จำแนกออกได้ดังนี้

1. ความเสี่ยงจากการทุจริต เกิดจากการไม่ซื่อสัตย์ของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้ผลประโยชน์ตกแก่พวกพ้องของตนเอง เช่น การปลอมแปลงเช็ค การยกยอก หรือการรับสินบน เป็นต้น

2. ความเสี่ยงด้านบุคลากร เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจาก กระบวนการจ้างงานที่ไม่เหมาะสม การจ่ายค่าตอบแทน หรือการปฏิบัติต่อพนักงานอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งอาจก่อให้เกิดการฟ้องร้อง การลาออก การหยุดงานประท้วง หรือการทำงานอย่างล่าช้าได้ และการสรรหาบุคลากร ซึ่งอาจมีความรู้ความสามารถ หรือมีคุณสมบัติไม่เพียงพอกับการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังรวมถึงความปลอดภัยในสถานที่ ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากการกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และการควบคุมสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่เพียงพอ จนส่งผล กระทบต่อสุขภาพของพนักงาน อันเนื่องมาจากโรคร้าย หรือได้รับบาดเจ็บจาก อุบัติเหตุอื่น เนื่องมาจากการปฏิบัติงานได้

3. ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของทรัพย์สิน เป็นความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินขององค์กร อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุต่าง ๆ เช่น อุบัติเหตุ อัคคีภัย ภัยธรรมชาติ การทำลายทรัพย์สิน การจลาจล การก่อความไม่สงบทางการเมือง การก่อวินาศภัย เป็นต้น

4. ความเสี่ยงจากการขัดข้อง หยุดชะงักระบบงาน และระบบคอมพิวเตอร์ เป็นความเสี่ยง ที่เกิดขึ้นจากระบบงานที่ผิดปกติ หรือการหยุดทำงานของระบบงาน ด้านต่างๆ เช่น ความไม่ สอดคล้องกัน หรือความแตกต่างของระบบงานที่เกิดจากการควบรวบ กิจการ ความบกพร่องของ ระบบงานคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่าย รวมถึงการใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม ล้าสมัย และไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

5. ความเสี่ยงจากความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ (Information Security Risk) เป็น ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากข้อมูลสำคัญสูญหาย ถูกขโมย หรือการเข้าถึงข้อมูล โดยไม่มีอำนาจ (Hacker) ลับลอบเข้าสู่ระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ อันอาจทำให้ข้อมูลชั้นความลับ หรือข้อมูลทาง ธุรกิจของ องค์กรเสียหายได้

6. ความเสี่ยงจากกระบวนการทำงาน เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจาก ความผิดพลาดในวิธี ปฏิบัติงาน (Methodology) ความผิดพลาดของระบบการปฏิบัติงาน หรือความผิดพลาดจากการ ปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร และพนักงานจากการจ้างงานภายนอก เช่น การนำเข้าข้อมูล ผิดพลาดการประเมิน มูลค่าหลักประกันไม่ถูกต้อง การไม่ปฏิบัติตามสัญญาการจ้างงานตามสัญญา จ้างงานจากภายนอก การขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และการใช้งานระบบ คอมพิวเตอร์ของพนักงานในการทำงานที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการจัดทำนิติกรรมสัญญา และ เอกสาร ทางกฎหมายที่ไม่สมบูรณ์ทำให้ไม่สามารถใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

7. ความเสี่ยงจากลูกค้า ผลิตภัณฑ์และวิธีปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากวิธีปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ กระบวนการออกผลิตภัณฑ์และการเข้าถึงข้อมูลลูกค้าที่ไม่เหมาะสมไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่ทางการกำหนด เช่น การทำธุรกรรมที่ละเมิดกฎหมายการดำเนินธุรกรรมที่ได้รับอนุญาต การทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน และการนำข้อมูลความลับของลูกค้าไปหาผลประโยชน์

3. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยว่ามีโอกาสที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด และหากเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อองค์กรรุนแรงเพียงใด และนำมาจัดลำดับว่าปัจจัยใดมีความสำคัญมากกว่ากันเพื่อจะได้กำหนดมาตรการตอบโต้กับปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย การวิเคราะห์ประเมินและจัดลำดับความเสี่ยง

3.1 การวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อองค์กร โดยมีประเด็นที่ต้องวิเคราะห์ ดังนี้

1. ประเด็นหรือสาระความเสี่ยง มีลักษณะเป็นประโยชน์ที่พรรณนา ถึงความเสี่ยงอย่างสั้นๆ แต่ได้ใจความชัดเจนว่ากำลังพิจารณาหรือกล่าวถึงความเสี่ยงในเรื่องอะไร ภายใต้อะไร ละด้านของ กลุ่มความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน มีประเด็นหรือสาระ ความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยงในการวางแผนและงบประมาณ ความเสี่ยงจากความพึงพอใจของลูกค้า ความเสี่ยงจากระบบ คอมพิวเตอร์ ความเสี่ยงจากความผิดพลาดของการรับใบสั่งซื้อ และความเสี่ยงจากการผิดสัญญา ข้อตกลง

2. ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นเหตุ ทั้งที่มาจากภายในหรือภายนอกที่ กระทบกระเทือนต่อสถานภาพขององค์กร ถือว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการพิจารณา ต้องทำสมมุติฐานต่างๆ ที่ค้ำประกันการล่วงหน้าในการชี้บ่งอันตราย อาจเลือกใช้วิธีการใดวิธีการ หนึ่ง หรือหลายวิธีที่เหมาะสมตามลักษณะการประเมินกิจการ หรือลักษณะความเสี่ยงอันตรายที่ อาจจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ในการตั้งสมมุติฐานที่สมบูรณ์ควรต้อง มีองค์ประกอบของการอธิบายสมมุติฐาน ทั้งนี้ เนื้อหาขอบเขต และข้อมูลประกอบสถานการณ์ ที่สมมุติฐานอยู่ในรูปของสถิติหรือพรรณนา เช่น ข้อมูลจากผลการดำเนินการที่ผ่านมา ประสบการณ์ต่างๆ ข้อมูลจากผลการตัดสินใจ ข้อมูลจากภายนอก สำหรับประโยชน์ของคำอธิบาย และข้อมูลประกอบเพิ่มเติม คือ ทำให้ทราบที่มาของ ปัจจัย ทำให้ทราบปริมาณและความบ่อยครั้งของโอกาสที่จะเกิด ทำให้ทราบขอบเขตของปัจจัยเสี่ยง สามารถป้องกันและรับมือได้ถูกต้อง

3. ผลกระทบหรือปัญหาที่คาดว่าจะเกิดตามมา หมายถึง ผลที่เกิดจากสมมุติฐานของ เหตุการณ์ที่คาดการณ์ไว้เป็นการล่วงหน้า ของแต่ละสมมุติฐาน ควรอธิบายไว้ อย่าง

ชัดเจนว่าได้เกิด อะไรขึ้น มีอะไรเป็นความเสียหาย ระบุขนาด และปริมาณความเสียหาย โดยใช้ข้อมูล จาก เหตุการณ์ลักษณะนี้ ที่เกิดมาแล้วมีการบันทึกไว้ การแก้ปัญหาหรือจากการตัดสินใจจาก ประสบการณ์ ในการพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดตามมา จะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมทุก ด้าน ดังต่อไปนี้ คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านบุคคล ด้านทรัพย์สิน ด้านสมาชิกและผู้ให้บริการ และ ด้าน ภาพลักษณ์

3.2 การประเมินระดับความเสี่ยงจะพิจารณาจากองค์ประกอบ 2 ประการ ได้แก่ โอกาสที่จะ เกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) การนำเอาองค์ประกอบ ทั้งสองมา พิจารณารวมกันจะทำให้ทราบถึงระดับความเสี่ยง (Level of Risk) ซึ่งใช้เป็นตัวชี้ ความสำคัญของ ความเสี่ยงนั้น

1. โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) หมายถึง ความเป็นไปได้ที่ ความเสี่ยงหรือ เหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้น ซึ่งในการพิจารณาระดับของโอกาสที่จะเกิดขึ้นมักจะใช้ข้อมูล ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามในกรณีที่เป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยมีมาก่อน อาจจะใช้ข้อมูลของเหตุการณ์ใน ลักษณะ เดียวกันที่ได้เคยเกิดขึ้นในหน่วยงานอื่น ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า หรือประสบการณ์ของผู้ ประเมิน

2. ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลกระทบหรือความเสียหายจากความ เสี่ยงที่จะเกิดขึ้นซึ่ง อาจเป็นมูลค่าความเสียหาย ความมีนัยสำคัญต่อเป้าหมาย ความอ่อนไหว (Sensitive) ต่อผู้มีส่วนได้ เสี่ยง ซึ่งในการพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดตามมา ต้องครอบคลุม ผลกระทบด้านต่าง ๆ ดังนี้ เช่น ผลกระทบด้านการเงิน ผลกระทบด้านความปลอดภัย ผลกระทบด้าน ชื่อเสียงองค์กร ผลกระทบ ด้านลูกค้า ผลกระทบด้านความสำเร็จ ผลกระทบด้านบุคลากร เป็นต้น

4. การจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment)

การพิจารณาหาแนวทางเพื่อจะจัดการกับความเสี่ยงเพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลงจนอยู่ใน ระดับที่สามารถยอมรับได้หรือการเลือกแนวทางที่จะจัดการกับความเสี่ยงนั้นต้องอยู่บนพื้นฐาน ของ การเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่จะเกิดขึ้นจากแนวทางนั้นๆกับผลประโยชน์ ที่องค์กรจะได้รับ ว่ามี ความคุ้มค่าต่อองค์กรหรือไม่ การจัดการความเสี่ยง มี 4 แบบ

1. Take - การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) การยอมรับให้มีความเสี่ยง เนื่องจาก ค่าใช้จ่ายในการจัดการหรือสร้างระบบควบคุมอาจมีมูลค่าสูงกว่าผลลัพธ์ที่ได้ แต่ก็ควรมี มาตรการ ติดตามและดูแล เช่น การกำหนดระดับของผลกระทบที่ยอมรับได้ เตรียมแผนการตั้งรับ จัดการ ความเสี่ยง เป็นต้น

2. Treat - การลด/ควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction/Control) การออกแบบระบบควบคุม การแก้ไขปรับปรุงการทำงาน เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบ และโอกาสเกิดความเสียหาย เช่น ติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวางมาตรการเชิงรุก เป็นต้น

3. Terminate – การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) การหยุดหรือเปลี่ยนแปลง กิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง เช่น งดทำขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและจะนำมาซึ่งความเสี่ยง ปรับเปลี่ยน รูปแบบการทำงาน ลดขอบเขตการดำเนินการ เป็นต้น

4. Transfer – การกระจาย/โอนความเสี่ยง (Risk Sharing Spreading) การกระจายทรัพย์สิน หรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงจากการสูญเสีย เช่น การประกันทรัพย์สิน เพื่อโอนความเสี่ยงไปยังบริษัทประกัน การจ้างบริษัทภายนอกให้ทำงานบางส่วนแทน การทำสนาเอกสาร หลากๆ ชุด การกระจายที่เก็บทรัพย์สินมีค่า เป็นต้น

5. การติดตามประเมินผลและรายงาน (Monitoring Evaluating and Reporting)

การติดตามผล เป็นการติดตามผลภายหลังจากได้ดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงแล้ว เพื่อให้มั่นใจว่า แผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ ทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จ ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการกับความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายของ การควบคุม มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ

1. เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตาม ผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้ว ว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหาร ความเสี่ยงหรือไม่

2. เป็นการตรวจสอบความคืบหน้าของมาตรการควบคุมที่มีการทำเพิ่มเติมมาแล้วเสร็จตาม กำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ การรายงานและการติดตามผลมีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการบริหารความเสี่ยงเพราะ จะทำ ให้ทราบว่

1. แผนจัดการความเสี่ยงถูกนำไปใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพียงใด 2. ทำให้ทราบถึงข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นหลังจากใช้แผนจัดการความเสี่ยง

3. ทำให้สามารถปรับปรุงแก้ไขแผนจัดการความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป หรือกรณีที่แผนเดิมไม่มีประสิทธิภาพ

4. มีการรายงานต่อผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายเป็นรายไตรมาส

ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประสานงานติดตามผลโดยมีการติดตามผลทุก 6 เดือนต่อครั้ง
2. คณะทำงานบริหารความเสี่ยง สรุปและทบทวนปัจจัยความเสี่ยงและจัดทำร่างรายงานการจัดการความเสี่ยงเสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
3. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเสนอร่างรายงานการบริหารความเสี่ยงต่อ คณะกรรมการดำเนินการ ขององค์กร เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
4. คณะผู้ตรวจสอบกิจการรายงานผลการติดตามการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นอิสระต่อ คณะกรรมการดำเนินการ เพื่อทราบ
5. แจ้งฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำแผนรองรับความเสี่ยง 6. จัดสรุปเผยแพร่ในรายงานกิจการประจำปีขององค์กร

งานวิจัยนี้จึงได้นำแนวคิดการบริหารความเสี่ยงนี้มาเป็นกรอบในการวิจัยด้านการบริหารความเสี่ยงของผู้ทำบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่าความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบสำคัญทั้งจากภายใน และภายนอกมีผลต่อการบรรลุเป้าหมายของธุรกิจ ซึ่งจะทำให้คุณภาพรายงานทางการเงินมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การบริหารความเสี่ยงดังกล่าวต้องให้ความสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการติดตามประเมินผลและรายงานเพื่อพิจารณาผลของการจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันและพิจารณาการปฏิบัติเพิ่มเติมที่จำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการความเสี่ยงมีการติดตาม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยงมีคุณภาพ มีความเหมาะสม และการบริหารความเสี่ยงได้ นำไปใช้ในทุกระดับของธุรกิจ มีการรายงานความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบสำคัญต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบ

2.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพของการรายงานทางการเงิน

ความหมายของคุณภาพรายงานทางการเงิน

คุณภาพของรายงานการเงิน หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิง เศรษฐกิจได้ก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและ อนาคต รวมทั้งช่วยยืนยัน หรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินใด มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความ พิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความเข้าใจได้

วัตถุประสงค์ของคุณภาพรายงานทางการเงิน

การให้ข้อมูลทางการเงินของกิจการที่เสนอข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืม หรือ เจ้าหนี้อื่นทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ทรัพยากรแก่กิจการ การตัดสินใจเหล่านี้เกี่ยวกับการซื้อขายตราสารทุนและตราสารหนี้และการให้หรือชำระเงินกู้และ สินเชื่อในรูปแบบอื่น กรอบแนวคิดการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ลักษณะเชิงคุณภาพที่จะทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ ประกอบด้วย 2 อย่าง คือ ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน และลักษณะเชิงคุณภาพเสริม

1. ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน (Fundamental Qualitative Characteristics) ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

1.1 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน โดยสามารถช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้ หรือกล่าวได้ว่า ข้อมูลนั้นมีคุณค่าในเชิงการยืนยันถึงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว (Confirmatory Value) และข้อมูลนั้นมีคุณค่าในการคาดการณ์อนาคต (Predictive Value) เช่น รายได้จากการขายของงวดปีปัจจุบันสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการพยากรณ์รายได้จากการขายในปีต่อไป และยังสามารถใช้เปรียบเทียบกับค่าพยากรณ์ที่ทำมาตั้งแต่ปีก่อน ๆ เพื่อยืนยันความถูกต้องของกระบวนการคาดคะเนในอดีต อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจะมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่นั้นมีข้อควรพิจารณาคือความมีสาระสำคัญของข้อมูล และหรือลักษณะของข้อมูล นั้นซึ่งในบางกรณีก็ดูที่ลักษณะของข้อมูลเพียงอย่างเดียว แต่ในบางกรณีต้องดูทั้งลักษณะและความ มีสาระสำคัญของข้อมูลนั้นจึงจะบอกได้ว่าข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่ ข้อมูลที่มีสาระสำคัญ เป็นข้อมูลที่มีผลกระทบต่อตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการไม่ แสดงข้อมูลนั้นหรือแสดงข้อมูลนั้นผิดพลาด ซึ่งปัจจัยที่ใช้พิจารณาความมีสาระสำคัญ คือ จำนวน เงินหรือลักษณะของรายการหรือทั้งสองอย่างร่วมกัน

1.2 การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) ข้อมูลจะมีความเชื่อถือได้เมื่อ รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีได้ถูกแสดงไว้อย่างเที่ยงธรรมตามที่ต้องการให้แสดง หรือสามารถ คาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าแสดงได้ ดังนั้น งบแสดงฐานะการเงินควรแสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น เฉพาะรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการ ณ วันที่เสนอรายงาน ในบางกรณี การวัดมูลค่าของผลกระทบทางการเงินของรายการบาง รายการอาจมีความไม่แน่นอนสูง กิจการจึงไม่รับรู้รายการนั้นในงบการเงิน เช่น กิจการมีค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายหลังจากได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่ง แต่กิจการ ไม่สามารถบันทึกค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในได้ เนื่องจากเป็นการยากที่จะระบุหรือกำหนดมูลค่าของค่าความนิยมดังกล่าวได้อย่าง

น่าเชื่อถือ เป็นต้น ข้อมูลทางการเงินจะเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมอย่างสมบูรณ์ ควรจะมีลักษณะ 3 ประการคือ ความ ครบถ้วน ความเป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด ทั้งนี้ความสมบูรณ์เกิดขึ้นได้ยากหรืออาจไม่ เกิดขึ้นเลย อย่างไรก็ตามผู้บริหารของกิจการต้องทำให้ข้อมูลมีคุณภาพดังกล่าวมากที่สุดเท่าที่จะ เป็นไปได้

1.2.1 ความครบถ้วน (Completeness) คือการแสดงและเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่ จำเป็นสำหรับผู้ใช้เพื่อให้เข้าใจ รวมถึงการให้ความหมายและคำอธิบายที่จำเป็นทั้งหมด เช่น การ รายงานกลุ่มสินทรัพย์อย่างน้อยที่สุด การให้ข้อมูลต้นทุนเริ่มแรก ต้นทุนที่ปรับปรุงหรือมูลค่า ยุติธรรม เป็นต้น ข้อมูลจะเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมได้ต้องมีความครบถ้วน โดยคำนึงถึงความมีสาระสำคัญของข้อมูลและต้นทุนในการจัดทำรายการ หากกิจการละเว้นไม่แสดงข้อมูลบางรายการ ที่ต้องแสดงในงบการเงิน จะมีผลทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิดได้

1.2.2 ความเป็นกลาง (Neutrality) คือ มีลักษณะหรือภาพที่ปราศจากอคติในการ เลือกหรือนำเสนอข้อมูลทางการเงิน ภาพที่เป็นกลางเป็นภาพที่ไม่เอนเอียง ไม่มีการให้ความสำคัญ ไม่มีการเน้นหรือไม่มีการยกเลิกการเน้น หรือไม่ถูกตกแต่งในลักษณะอื่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพิ่มความเป็นไปได้ที่ผู้ใช้จะพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจข้อมูลทางการเงิน

1.2.3 ปราศจากข้อผิดพลาด (Free from error) คือ การไม่มีข้อผิดพลาด คือการ ประมาณการนั้นสามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมได้ถ้าอธิบายอย่างครอบคลุมว่า จำนวนเงินนั้น ได้มาจากประมาณการ มีการอธิบายถึงลักษณะและข้อจำกัดของกระบวนการประมาณการ

2. ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม (Enhancing Qualitative Characteristics) เป็นลักษณะที่ช่วยส่งเสริมให้ ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์เพิ่มขึ้น ประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการคือ ความเปรียบเทียบได้ ความพิสูจน์ยืนยันได้ การทันเวลา และความเข้าใจได้

2.1 ความสามารถเปรียบเทียบได้ (Comparability) งบการเงินจะมีคุณภาพนอกจากจะต้องมี ลักษณะของความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมแล้ว ต้องมีลักษณะ ของความสามารถเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งข้อมูลในงบการเงินจะเปรียบเทียบกันได้เมื่อการวัดมูลค่า และการแสดงผลกระทบทางการเงินของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมีการปฏิบัติอย่างเดียวกันโดยสม่ำเสมอ ทั้งภายในกิจการเดียวกันแต่ต่างรอบระยะเวลา และเป็นการ ปฏิบัติอย่างเดียวกันกับกิจการที่นำมาเปรียบเทียบ การเปรียบเทียบงบการเงินสามารถทำได้ ดังนี้

- การเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการเดียวกันในรอบระยะเวลาต่างกัน เพื่อคาดคะเน แนวโน้มของฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการนั้น

- การเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการในรอบระยะเวลาเดียวกัน เพื่อความสามารถใน การดำเนินงาน ประเมินฐานะการเงินและผลการดำเนินงานระหว่างกิจการ ดังนั้น

งบการเงินจึงควรแสดงข้อมูลของรอบระยะเวลาปัจจุบันและรอบระยะเวลาที่ผ่านมา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลง ฐานะการเงินของกิจการสำหรับรอบระยะเวลาที่แตกต่างกันได้ และใช้คาดคะเนถึงผลที่จะเกิดในอนาคตได้ กิจการต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินผลของการใช้นโยบายบัญชีที่แตกต่างกันสำหรับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่คล้ายคลึงกัน อันมีผลต่อการเปรียบเทียบงบการเงินในรอบระยะเวลาที่ต่างกันได้ และการเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการได้

2.2 ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Verifiability) หมายถึง ผู้สังเกตการณ์รายต่างๆ ที่มีความรอบรู้และมีความเป็นอิสระสามารถได้ข้อสรุปตรงกันแต่ไม่จำเป็นต้องเป็นข้อตกลงอย่างสมบูรณ์ว่า ข้อมูล หรือภาพนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นประมาณการ ณ จุดเดียว จำนวนเงินต่างๆ ที่เป็นไปได้ซึ่งแสดงเป็นช่วงและความน่าจะเป็นที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ เช่นกัน ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้อาจกระทำทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ ซึ่งความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทางตรง (Direct Verifiability) หมายถึง การพิสูจน์จำนวนหรือการสังเกตโดยตรง เช่น การนับเงินสด ส่วนความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทางอ้อม (Indirect Verifiability) หมายถึง การตรวจสอบปัจจัยนำเข้าแบบจำลอง สูตร หรือการใช้เทคนิค

2.3 การทันเวลา (Timeliness) หมายถึง การมีข้อมูลพร้อมให้ผู้ใช้อ้างอิงข้อมูลทันเวลาต่อการตัดสินใจ ข้อมูลจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลก็ต่อเมื่อเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและมีความเชื่อถือได้โดยได้รับในเวลาทันต่อการตัดสินใจ ถ้าหากเลยเวลาที่ต้องการไปแล้ว ก็จะไม่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งการจะได้ข้อมูลทั้งที่มีความเกี่ยวข้องและมีความเชื่อถือได้มักจะต้องใช้เวลาเพื่อให้มั่นใจว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ กิจการจึงอาจจำเป็นต้องเสนอรายงานให้ทันเวลาต่อการตัดสินใจแต่มีความเชื่อถือได้ลดลง ดังนั้นผู้บริหารกิจการจะต้องพิจารณาความสมดุลระหว่างการทันเวลาต่อการตัดสินใจกับความเชื่อถือได้ของข้อมูล

2.4 ความสามารถเข้าใจได้ (Understandability) ข้อมูลทางการเงินต้องมีการกำหนดลักษณะ และรายงานข้อมูลอย่างครอบคลุม สำหรับข้อมูลที่มีความไม่ชัดเจน หากผู้จัดทำละเว้นไม่รวมข้อมูล ดังกล่าวไว้ในงบการเงินและให้เหตุผลเพียงว่าข้อมูลดังกล่าวยากเกินกว่าที่ผู้ใช้งบการเงินบางกลุ่ม จะเข้าใจได้ ก็จะเป็นผลเสียคืองบการเงินจะไม่มีคุณภาพและอาจเป็นไปได้ที่จะเกิดความเข้าใจผิด ดังนั้น งบการเงินต้องจัดทำเพื่อผู้ใช้งบการเงินที่มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางธุรกิจ และกิจกรรมเชิง เศรษฐกิจอย่างมีเหตุผล รวมทั้งผู้ที่มีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลเหล่านั้น อย่างไรก็ตามหาก ข้อมูลมีความซับซ้อนแต่ถ้าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ผู้จัดทำงบ

การเงินก็ต้องแสดง ข้อมูลนั้นไว้ในงบการเงิน ซึ่งผู้ใช้งบการเงินจำเป็นต้องหาความช่วยเหลือจากที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อให้เข้าใจข้อมูลนั้น

สรุปได้ว่า คุณภาพรายงานการเงิน เป็นคุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งลักษณะคุณภาพของรายงานการเงินมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ก็ต่อเมื่อ ข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้ ประกอบไปด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความสามารถพิสูจน์ ยืนยันได้ ความทันเวลา ความสามารถเข้าใจได้

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิยาภิศักดิ์ เจียรสุคนธ์ และสุรีย์ โภษกรณ์ภู (2562) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงด้านบุคคล ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบกับความเสี่ยงการรายงานทางการเงิน: กรณีศึกษาจากผู้ตรวจสอบภาครัฐ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ (1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเสี่ยง และ (2) อิทธิพลของปัจจัยความเสี่ยงที่มีต่อความเสี่ยงการรายงานทางการเงิน เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตรวจเงินแผ่นดินภาค 1-15 จำนวน 8 ราย และผู้ตรวจสอบภาครัฐจำนวน 461 ราย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ความเสี่ยงด้านส่วนบุคคล ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสี่ยงการรายงานทางการเงิน (2) ความเสี่ยงด้านส่วนบุคคล ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความเสี่ยงการรายงานทางการเงินให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ .144 .455 และ .661 ตามลำดับ ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวทางในการต่อต้านการทุจริตทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงผลักดันให้ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใส และความเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน

พัฒนา ร่มเย็น (2562) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการกองคลัง หัวหน้าการเงิน หรือผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 277 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง สภาพแวดล้อมภายในองค์กร สารสนเทศและการสื่อสาร กิจกรรมการควบคุม และการประเมินความเสี่ยง ในส่วนของการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบนได้จริง มีจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ สารสนเทศและการสื่อสาร กิจกรรมการควบคุม และการประเมินความเสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เปรมยุดา ท้าวบุตร อัครเดช ฉวีรักษ์ และสลักจิต นิลผาย (2560) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการกองคลังของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยจำนวน 103 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม ดังนั้น ผู้อำนวยการกองคลังต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษา โดยนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของบุคลากร เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและนำวิธีการจัดการกับความเสี่ยงที่เหมาะสมมาใช้เพื่อป้องกันการสูญเสียทรัพยากรขององค์กรและส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงในองค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุด

มารีนี กอรา และ กุลวดี ลิ้มอุสันโน (2559) ศึกษาเรื่องผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี การบริหารความเสี่ยง ต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ และทดสอบผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและ

การบริหารความเสี่ยงต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือนักบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 375 รายเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค เท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน ผลการศึกษาพบว่า 1) ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x=3.99$, S.D. =0.62) 2) การบริหารความเสี่ยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x=3.94$, S.D. =0.61) 3) คุณภาพของรายงานการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x=4.07$, S.D. =0.61) 4) ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ ด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ระดับสูงและผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 5) การบริหารความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง มีความสัมพันธ์ระดับสูงและผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พัชรินทร์ ขำวงษ์ (2554) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงการเงิน การบัญชี และพัสดุในสถานศึกษาแห่งหนึ่งโดยศึกษาเสี่ยงใน 3 ด้าน คือ 1.ค้นหาความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น 2. เพื่อ

วิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารความเสี่ยง ใช้วิธีการศึกษาโดยใช้ผังพาเรโต และทฤษฎี Drofman 4'T ในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงและทฤษฎี Likelihood ในการคิดค่าระดับคะแนนของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัยเสี่ยง 10 ปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ งานการเงินและบัญชี ประกอบด้วย 1. การโอนเงินเข้าบัญชีผิดบุคคล การโอนเงินเดือนให้กับผู้ที่ลาออกไปแล้ว พนักงานการเงินและบัญชีสามารถเบิกจ่ายเงินโดยลงลายมือชื่อเพียงคนเดียว การใช้เงินผิดประเภทของเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เจ้าหน้าที่ การเงินและบัญชีปฏิบัติงานเป็น นบุคคลเดียวกัน งานพัสดุ ประกอบด้วย เคลื่อนย้ายครุภัณฑ์โดยมิได้มีการแจ้งเจ้าหน้าที่พัสดุ ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะรายการ คุณภาพของน้ำยาทำความสะอาดไม่มีคุณภาพ การทำงานของพนักงานทำความสะอาดมีไม่ครบทุกชั้นตอน มีการเบิกวัสดุแต่ไม่ลงบัญชี ผู้เบิกวัสดุนำวัสดุไปใช้ก่อนโดยมิได้เขียนในเบิกมาส่งที่งานพัสดุ สามารถเรียงลำดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบที่จะเกิดได้ 3 อันดับ ได้แก่ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีเป็นบุคคลเดียวกัน แนวทางแก้ไขคือ เพิ่มอัตราจำนวน 1 อัตรา เพื่อทำให้เกิดการตรวจสอบซึ่งกันและกัน พนักงานการเงินและบัญชี สามารถเบิกจ่ายเงิน โดยลงบัญชี เพียงคนเดียว แนวทางแก้ไขคือ มีการเปิดบัญชี จำนวน 3 คน เพื่อคานอำนาจกัน 2 ใน 3 คน การใช้เงินผิดประเภทของเงินที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ มีผลกระทบต่อการเรียน การสอนของ

สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง แนวทางแก้ไขคือ ต้องมีการปันส่วนค่าใช้จ่ายต่อหัวของ นักศึกษาและบุคลากรสายสนับสนุน

มโนชัย สุจิตร์(2559) ศึกษาเรื่องการนำการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้ง องค์กร(ERM) มาสนับสนุนการบริหารจัดการคุณภาพภาครัฐ (PMQA) ในลักษณะบูรณาการร่วมกัน กล่าวคือ หมวดที่ 1 การนำองค์กร บูรณาการกับ ERM ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในองค์กรให้เหมาะสม หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ บูรณาการกับ ERM ด้านการระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง ในขั้นตอนการวางแผนยุทธศาสตร์ หมวดที่ 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บูรณาการกับ ERM ด้านข้อมูลและการสื่อสารเชิงความเสี่ยง หมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ บูรณาการกับการทำ ERM ด้านการให้ข้อมูลการสื่อสารเชิงความเสี่ยง และการติดตามประเมินความเสี่ยง หมวดที่ 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล บูรณาการกับการทำ ERM ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในองค์กร และการให้ข้อมูลและการสื่อสารเชิงความเสี่ยง หมวดที่ 6 การจัดการกระบวนการ บูรณาการกับการทำ ERM ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมภายในองค์กร การตอบสนองความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยง และการติดตามประเมินความเสี่ยง หมวดที่ 7 ผลลัพธ์ การดำเนินการ เป็นผลลัพธ์จากการบูรณาการกับการทำ ERM ในทุกด้าน หากส่วนราชการใดสามารถนำ ERM มาบูรณาการร่วมกับการทำ PMQA ได้ จะส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารราชการแผ่นดินโดยภาพรวม

นิคม ศรีมูล (2554) ทำการศึกษาเพื่อประเมินสิทธิผลระบบการบริหารความเสี่ยงในกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ สำนักงานธุรกิจขนาดย่อมของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) แบบ COSO-ERM โดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ธนาคารมีระดับการบริหารความเสี่ยงในกระบวนการพิจารณาสินเชื่อในเกณฑ์ที่ดี และสอดคล้องกับหลักการบริหารความเสี่ยงตามองค์ประกอบของ COSO-ERM ทั้ง 8 หัวข้อแต่ยังมีจุดอ่อนเรื่องการสื่อสารการเผยแพร่ ซึ่งแจ้งให้พนักงานรับทราบในเรื่องกฎจริยธรรม รวมถึงวิธีการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ และในเรื่องการควบคุมติดตามการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ โดยผู้บริหารควรจัดให้มีการสื่อสารชี้แจงให้พนักงานได้ตระหนักถึงความสำคัญเข้าใจกฎจริยธรรม และวิธีการบริหารความเสี่ยงสินเชื่ออย่างสม่ำเสมอควรวางแผนการสอบทานสินเชื่อเพื่อควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานด้านสินเชื่ออย่างเคร่งครัด

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
4. เครื่องมือในการวิจัย
5. การรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยสำรวจความคิดเห็นของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
ประชากรได้แก่ นักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถทราบจำนวนที่แน่นอน ทำให้การวิจัยในครั้งนี้จะกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามกรณีที่ไม่ทราบประชากร โดยใช้สมมติฐานที่กำหนดว่าข้อมูลมีการกระจายตัวแบบปกติ (Normal Distribution) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยได้กำหนดระดับความแปรปรวนสูงสุด คือ $p = 0.5$ และ

$q = 0.5$ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% หรือ 0.95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนจากการเลือกตัวอย่างได้ 5% หรือ 0.05 ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงสามารถคำนวณได้จาก

$$n = \frac{z^2 pq}{e^2}$$

โดยที่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

z = ค่าสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (มีค่าเท่ากับ 1.96)

p = โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์หรือสัดส่วนของคุณลักษณะที่สนใจในกลุ่มตัวอย่าง

q = โอกาสที่จะไม่เกิดเหตุการณ์เท่ากับ $1 - p$ ในกรณีของกลุ่มตัวอย่าง

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้โดยในงานวิจัยนี้ กำหนดความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% และเมื่อแทนค่า จะได้ว่า

$$n = \frac{(1.96)^2(0.5)(1-0.5)}{(0.05)^2}$$

$$n = 384.16$$

จากการคำนวณพบว่า ในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ณ ระดับ ความเชื่อมั่นที่ 95% จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 385 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีกรวมเป็นทั้งหมด 400 ตัวอย่าง

3) การเก็บข้อมูล

เนื่องจากผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนว่ามีจำนวนเท่าใด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยการเลือกแจกแบบสอบถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร โดยทำการแจกแบบสอบถามออนไลน์ เนื่องจากเป็นวิธีที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นการลดระยะเวลาและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล และลดการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ได้แก่ การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ คุณภาพของการรายงานทางการเงิน ประกอบไปด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความสามารถเข้าใจได้

3.4 เครื่องมือในการวิจัย

1) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

- สร้างแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประเภทธุรกิจ ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูล การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน โดยเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ข้อมูล คุณภาพของการรายงานทางการเงิน ประกอบไปด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความสามารถเข้าใจได้ โดยเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale)

ทั้งนี้สำหรับแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 ข้อคำถามมีลักษณะปลายปิด ใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักของ Likert Scale สำหรับการวัดระดับความคิดเห็นจะมีระดับการวัดดังนี้

ระดับความความคิดเห็นน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น 1
ระดับความความคิดเห็นน้อย	มีค่าคะแนนเป็น 2
ระดับความความคิดเห็นปานกลาง	มีค่าคะแนนเป็น 3
ระดับความความคิดเห็นมาก	มีค่าคะแนนเป็น 4
ระดับความความคิดเห็นมากที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น 5

ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน จากสูตรคำนวณระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตรคำนวณช่วงความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

คะแนน 4.21-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

คะแนน 3.41-4.20 หมายถึง ความคิดเห็นด้วยมาก

คะแนน 2.61-3.40 หมายถึง ความคิดเห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 1.81-2.60 หมายถึง ความคิดเห็นระดับน้อย

คะแนน 1.00-1.80 หมายถึง ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

- นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด และนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

- นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด

2) การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ หลังจากได้ผลแล้ว จึงนำมารวบรวมเพื่อทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้วัดค่าความเชื่อมั่นที่กว้างขวางมากที่สุดวิธีหนึ่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟาฯ ควรมีค่าในระดับ .70 ขึ้นไป และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item Total Correlation) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.3 (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2006)

3.5 การรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยในเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 มีการเก็บข้อมูลดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมจากการออกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง เวลาที่ใช้ในการดำเนินการเพื่อเก็บข้อมูล จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาพิจารณา นำมาตรวจสอบความถูกต้อง และสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จนครบถ้วนได้จำนวน 400 ชุด

2) ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจาก สิ่งพิมพ์ บทความ ตำราสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1) ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 ใช้สถิติ จำนวน ค่าร้อยละ ในการอธิบาย ข้อมูลส่วนบุคคลของตัวอย่าง

ที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ทำงาน

1.2 ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

ในการอธิบาย ระดับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

2) การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis)

ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับ 100% ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทดสอบสมมติฐาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน
- 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน
- 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน
- 4.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ มีจำนวน 400 คน ซึ่งรายละเอียดในส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการประกอบธุรกิจ และประเภทธุรกิจ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	128	32.0
หญิง	272	68.0
รวม	400	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	57	14.2
30 – 45 ปี	243	60.8
สูงกว่า 45 ปี	100	25.0
รวม	400	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	125	31.2
ปริญญาตรี	251	62.8
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	24	6.0
รวม	400	100.0
ระยะเวลาการประกอบธุรกิจ		
น้อยกว่า 1 ปี	50	12.5
1 - 3 ปี	75	18.8
4 - 6 ปี	73	18.2
มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป	202	50.5
รวม	400	100.0
ประเภทธุรกิจ		
กิจการการผลิต	101	25.2
กิจการค้าปลีก	144	36.0
กิจการค้าส่ง	70	17.5
กิจการบริการ	85	21.2
รวม	400	100.0

ผลการศึกษาข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีจำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 มีอายุ 30 – 45 ปี ซึ่งมีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 โดยมีระยะเวลาในการทำงานมากกว่า 6 ปีขึ้นไป จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 และส่วนใหญ่อยู่ในธุรกิจค้าปลีก จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ดังแสดงได้ในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายตามภารกิจ และแผนการปฏิบัติงานประจำปีได้	3.85	.887	มาก
2. ท่านให้ความสำคัญกับการกำหนด วัตถุประสงค์ขององค์กร	3.75	.751	มาก
3. ท่านให้ความสำคัญกับพันธกิจขององค์กรที่พนักงานสามารถปฏิบัติได้และเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน	3.68	.796	มาก
4. ท่านมีการกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน	3.43	.782	มาก
รวม	3.67	.592	มาก

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.67 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากในเรื่อง ท่านสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายตามภารกิจ และแผนการปฏิบัติงานประจำปีได้ รองลงมาคือ ท่านให้ความสำคัญกับการกำหนด วัตถุประสงค์ขององค์กร ถัดมา ท่านให้ความสำคัญกับพันธกิจขององค์กรที่พนักงานสามารถปฏิบัติได้และเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน และท่านมีการกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านให้ความสำคัญกับการป้องกันที่อาจจะทำให้บุคลากรภายในองค์กรประสบปัญหา	3.86	.903	มาก
2. ท่านมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้ทันกับเปลี่ยนแปลง	3.51	.792	มาก
3. ท่านให้ความสำคัญกับความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ต่างๆ ขององค์กร	3.62	.939	มาก
4. ท่านมีการศึกษาปัจจัยภายในขององค์กรเพื่อให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร	3.58	.866	มาก
รวม	3.64	.665	มาก

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.64 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากในเรื่อง ให้ความสำคัญกับการป้องกันที่อาจจะทำให้บุคลากรภายในองค์กรประสบปัญหา รองลงมาคือ ให้ความสำคัญกับความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ต่างๆ ขององค์กร ถัดมามีการศึกษาปัจจัยภายในขององค์กร เพื่อให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร และมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้ทันกับเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านมีการวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจจะทำให้องค์กรประสบกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร	3.56	.776	มาก
2. ท่านให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับของปัญหาในองค์กรว่าสิ่งใดควรแก้ไขก่อนหลัง ตามลำดับความสำคัญของปัญหา	3.59	.865	มาก
3. ท่านให้ความสำคัญกับการปรับปรุงภารกิจของหน่วยงานให้ทันต่อเหตุการณ์และประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.55	.886	มาก
4. ท่านรวบรวมข้อมูลผลกระทบของ เหตุการณ์ต่างๆ ที่มีผลต่อองค์กรเพื่อหาทาง แก้ไข ทำให้ความรุนแรงของเหตุการณ์ที่ลดลง	3.62	.829	มาก
รวม	3.58	.684	มาก

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.58 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากในเรื่อง รวบรวมข้อมูลผลกระทบของ เหตุการณ์ต่างๆ ที่มีผลต่อองค์กรเพื่อหาทาง แก้ไข ทำให้ความรุนแรงของเหตุการณ์ที่ลดลง รองลงมาคือ ให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับของปัญหาในองค์กรว่าสิ่งใดควรแก้ไขก่อนหลัง ตามลำดับความสำคัญของปัญหา ถัดมา มีการวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจจะทำให้องค์กรประสบกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร และให้ความสำคัญกับการปรับปรุงภารกิจของหน่วยงานให้ทันต่อเหตุการณ์และประเมินผลการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการจัดการความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการจัดการความเสี่ยง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านให้ความสำคัญเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหาตามผลการประเมินความเสี่ยง	3.70	1.024	มาก
2. ท่านแก้ไขปัญหาที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบกับองค์กรมากที่สุดเป็นลำดับแรก แล้วจึงทำการแก้ไขปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา	3.77	.845	มาก
3. ท่านทำการศึกษาวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร	3.66	.929	มาก
4. ท่านให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม	3.68	.906	มาก
รวม	3.70	.761	มาก

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการจัดการความเสี่ยง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.70 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากในเรื่อง แก้ไขปัญหาที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบกับองค์กรมากที่สุดเป็นลำดับแรก แล้วจึงทำการแก้ไขปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา รองลงมาคือ ให้ความสำคัญเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหาตามผลการประเมินความเสี่ยง ถัดมา ให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม และทำการศึกษาวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านติดตามประเมินผลและรายงานผลการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา	3.82	.854	มาก
2. ท่านให้ความสำคัญในการประเมินผลวิธีการจัดการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทราบว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงใด	3.99	.971	มาก
3. ท่านมีความพยายามในการติดตามการแก้ไขปัญหาทุกกิจกรรมที่องค์กรนำมาใช้	3.90	.902	มาก
4. ท่านมีการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนและนำผลมาทบทวนเพื่อพัฒนาระบบงานให้ดียิ่งขึ้น	3.82	.886	มาก
รวม	3.88	.735	มาก

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.88 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากในเรื่อง ให้ความสำคัญในการประเมินผลวิธีการจัดการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทราบว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงใด รองลงมาคือ มีความพยายามในการติดตามการแก้ไขปัญหาทุกกิจกรรมที่องค์กรนำมาใช้ ถัดมา มีการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนและนำผลมาทบทวนเพื่อพัฒนาระบบงานให้ดียิ่งขึ้น และติดตามประเมินผลและรายงานผลการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังแสดงได้ในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพรายงานทางการเงิน

ผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ			
1. การรายงานทางการเงินของกิจการทำให้ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์วางแผนและปรับปรุงแก้ไขในอนาคต	3.86	.857	มาก
2. ข้อมูลในรายงานทางการเงินของกิจการมีคุณค่าทางการพยากรณ์ ผู้ที่ใช้สามารถพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าได้	3.85	.786	มาก
2. ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม			
1. รายงานทางการเงินของกิจการมีความ ครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด	3.90	.803	มาก
2. รายงานทางการเงินของกิจการเป็นตัวแทนปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจในรูปของข้อความและตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	3.87	.638	มาก
3. ความสามารถเปรียบเทียบได้			
1. ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการที่เสนอรายงานสามารถเปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่คล้ายกันเกี่ยวกับกิจการอื่นและกิจการเดียวกันสำหรับรอบระยะเวลาอื่นหรือ ณ วันที่อื่น	3.72	.941	มาก
2. ข้อมูลในรายงานทางการเงินสามารถเปรียบเทียบได้เป็นลักษณะเชิงคุณภาพสามารถระบุและเข้าใจความเหมือนหรือความต่างของรายการต่างๆ	3.71	.862	มาก
4. ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้			
1. รายงานทางการเงินของกิจการสามารถพิสูจน์ยืนยันข้อเท็จจริงได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม	3.49	.873	มาก
2. ข้อมูลทางการเงินของกิจการที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเชื่อมั่นในรายงานทางการเงินของกิจการ	3.63	.897	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพรายงานทางการเงิน

ผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. ความทันเวลา			
1. การรายงานทางการเงินของกิจการมีข้อมูลพร้อมให้ผู้ตัดสินใจใช้ได้ทันเวลา	3.81	.886	มาก
2. การรายงานข้อมูลทางการเงินที่ทันต่อเวลาเมื่อมีผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน	3.70	.885	มาก
6. ความสามารถเข้าใจได้			
1. รายงานทางการเงินของกิจการมีการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและกระชับง่ายต่อการทำความเข้าใจ	3.60	.955	มาก
2. รายงานทางการเงินของกิจการมีการจัดประเภทของกิจการในงบการเงินที่ง่ายต่อความเข้าใจได้	3.80	.833	มาก
รวม	3.74	.653	มาก

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.74 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากในเรื่อง รายงานทางการเงินของกิจการมีความ ครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด รองลงมาคือ รายงานทางการเงินของกิจการเป็นตัวแทนปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจในรูปของข้อความและตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ถัดมา การรายงานทางการเงินของกิจการทำให้ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์วางแผนและปรับปรุงแก้ไขในอนาคต และข้อมูลในรายงานทางการเงินของกิจการมีคุณค่าทางการพยากรณ์ ผู้ที่ใช้สามารถพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าได้

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) ในรูปแบบของการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน	คุณภาพของการรายงานทางการเงิน						
	B	S.E.	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	0.367	0.172		2.127	0.034		
1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง	0.063	0.046	0.057	1.348	0.179	0.636	1.572
2. ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง	0.168	0.041	0.171	4.143	0.000*	0.665	1.505
3. ด้านการประเมินความเสี่ยง	0.258	0.052	0.270	4.955	0.000*	0.483	2.612
4. ด้านการจัดการความเสี่ยง	0.449	0.035	0.523	12.873	0.000*	0.689	1.450
5. ด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน	0.104	0.048	0.117	2.182	0.030*	0.496	2.526

Note: $R^2 = .494$, $AR^2 = .244$, $F = 31.799$, $*p < .05$

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง (Sig=0.000) การประเมินความเสี่ยง (Sig=0.000) การจัดการความเสี่ยง (Sig=0.000) และการติดตามประเมินผลและรายงาน (Sig=0.030) ในขณะที่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง (Sig=0.179) ไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

เมื่อพิจารณาน้ำหนักของผลกระทบของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่า ด้านการจัดการความเสี่ยง ($\beta = 0.523$) ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ . ด้านการประเมินความเสี่ยง ($\beta = 0.273$) การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง ($\beta = 0.171$) และการติดตามประเมินผลและรายงาน ($\beta = 0.117$) ตามลำดับ

สัมประสิทธิ์การกำหนด ($R^2 = 0.830$) แสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อผลคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 คิดเป็นร้อยละ 83.0

นอกจากนี้ จากการตรวจสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ซึ่งค่า VIF ที่มีค่าเกิน 5.0 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง ดังนั้น ก่อนนำตัวแปรอิสระใดๆ เข้าสู่สมการถดถอยควรพิจารณารายละเอียดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระก่อน ซึ่งวิธีการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระมีอยู่หลายแนวทาง (ประสิทธิ์ สันติกาญจน์, 2551) โดยงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระอยู่ 2 วิธี ได้แก่

1. การตรวจสอบจากค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระ
2. การตรวจสอบจากค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระ

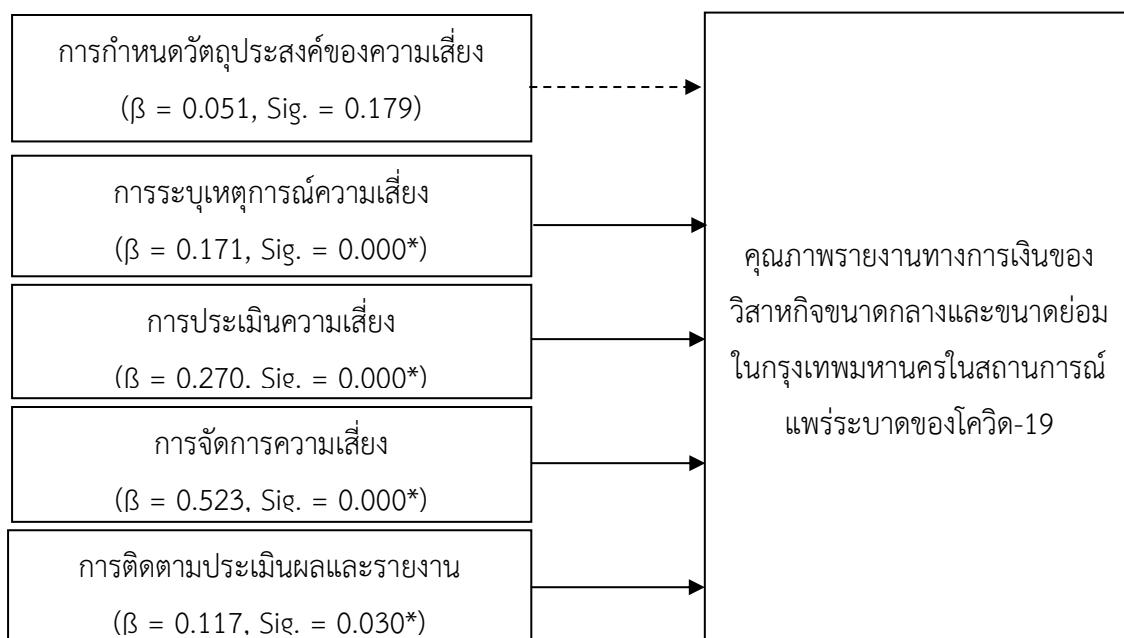
ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่า Tol ของตัวแปรอิสระ มีค่าเท่ากับ 0.483 – 0.689 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ $> .40$ (Allison, 1999) ค่า VIF ของตัวแปรอิสระมีค่าตั้งแต่ 1.450 – 2.612 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 5.0 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Zikmund, Babin, Carr & Griffin, 2013, p. 590)

จากผลการทดสอบค่าทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ (Independent) 5 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง (X_1) การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง (X_2) การประเมินความเสี่ยง (X_3) การจัดการความเสี่ยง (X_4) และการติดตามประเมินผลและรายงาน (X_5) ที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ($\hat{Y}$) สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการเชิงเส้นตรงที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เพื่อทำนายผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงินของธุรกิจสตาร์ทอัพในกรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.367 + 0.168 X_2 + 0.258 X_3 + 0.449 X_4 + 0.104 X_5$$

จากสมการเชิงเส้นตรงดังกล่าว จะเห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ (B) ของการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง เท่ากับ .0.168 การประเมินความเสี่ยง เท่ากับ 0.258 การจัดการความเสี่ยง เท่ากับ 0.449 และการติดตามประเมินผลและรายงาน เท่ากับ 0.104 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ถือว่ามีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ในทิศทางเดียวกัน

ในการศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 2

$$R^2 = 0.837, AR^2 = 0.700, F = 123.067$$

หมายเหตุ: —————> หมายถึง มีอิทธิพล/ส่งผล
 - - - - -> หมายถึง ไม่มีอิทธิพล/ไม่ส่งผล
 * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

4.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากภาพที่ 2 สรุปได้ว่า ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้าน การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และ การติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง ไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 การอภิปรายผลของการศึกษาเปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ทำการสืบค้นและนำเสนอไว้ในบทที่ 2 การนำผลการศึกษาไปใช้ในทางปฏิบัติและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านข้อมูลส่วนบุคคล และผลสรุปตามวัตถุประสงค์มีดังนี้

1. ผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีจำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 มีอายุ 30 – 45 ปี ซึ่งมีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 โดยมีระยะเวลาในการทำงานมากกว่า 6 ปีขึ้นไป จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 และส่วนใหญ่อยู่ในธุรกิจค้าปลีก จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0

2. ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ พบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้าน การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และ การติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง ไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

จากการศึกษาพบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการขึ้นมา เพื่อให้มั่นใจว่ามีการเลือกวัตถุประสงค์สำคัญที่เชื่อมโยงจากวิสัยทัศน์หรือภารกิจขององค์กรกับกลยุทธ์และแผนงานด้านการเงินที่รองรับในระดับต่างๆ เพื่อนำมาบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ดังนั้นแล้วการกำหนดวัตถุประสงค์จึงเป็นแผนงานที่มีการคาดการณ์ขึ้นยังไม่สามารถมองเห็นได้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนเป็นเพียงแต่การคาดการณ์หรือการวางแผนเป้าหมายตามภารกิจ และแผนการปฏิบัติงานประจำปีได้ เพื่อให้ผู้ทำบัญชีได้ทราบแนวทางการดำเนินงานที่ถูกต้องตามที่ธุรกิจกำหนดไว้เพื่อที่จะส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินมีประโยชน์ต่อธุรกิจ ช่วยในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจและมีความเที่ยงธรรม จึงทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยาภิกษิต์ เจียรสุคนธ์ และสุรีย์ โปษกรณัฐ (2562) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงด้านบุคคล ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบกับความเสียหายการรายงานทางการเงิน: กรณีศึกษาจากผู้ตรวจสอบภาครัฐ ผลการศึกษาพบว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบและความเสียหายการรายงานทางการเงินไม่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กร

สมมติฐานข้อที่ 2 การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

จากการศึกษาพบว่า การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง คือ การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้ทันกับเปลี่ยนแปลง ซึ่งโดยเฉพาะในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยงอาจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นการพิจารณาเหตุการณ์หรืออุปสรรคใดที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้ตั้งไว้ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ให้ครอบคลุมในทุก ประเภทของความเสี่ยงเพื่อให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลที่เพียงพอในการนำไปบริหารจัดการได้ ด้วยเหตุนี้เองการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงจึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ มารีนี กอรา และ กุลวดี ลิ้มอุสันโน (2559) ศึกษาเรื่องผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัยพบว่า การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง มีผลกระทบทางบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน 5 จังหวัดชายแดนใต้

สมมติฐานข้อที่ 3 การประเมินความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

ผลการศึกษาพบว่า การประเมินความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงเป็นการให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับของปัญหาในองค์กรว่าสิ่งใดควรแก้ไขก่อนหลังตามลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับการปฏิบัติงาน ส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินสามารถเปรียบเทียบการเงินระหว่างธุรกิจในรอบระยะเวลาเดียวกัน เพื่อสามารถดำเนินงาน ประเมินฐานะการเงินและผลการดำเนินงานระหว่างธุรกิจได้ ทำให้นักบัญชีสามารถรวบรวมข้อมูลผลกระทบของเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีผลต่อองค์กรเพื่อหาทาง แก้ไขทำให้ความรุนแรงของเหตุการณ์ที่ลดลงโดยการปรับปรุงภารกิจของหน่วยงานให้ทันต่อเหตุการณ์และประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ การประเมินความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ พัฒนา ร่มเย็น

(2562) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการศึกษาพบว่า การประเมินความเสี่ยงส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน

สมมติฐานข้อที่ 4 การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

ผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการความเสี่ยงมีการศึกษาวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับองค์กร โดยการให้ความสำคัญเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหาตามผลการประเมินความเสี่ยง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาที่มีความรุนแรงและมีผลกระทบกับองค์กรมากที่สุดเป็นลำดับแรก แล้วจึงทำการแก้ไขปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา โดยการใช้วิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับองค์กร รวมทั้งการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจมีข้อมูลพร้อมทันเวลาต่อการตัดสินใจ และมีการนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจนและกระชับสามารถเข้าใจได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ มารีนี กอรา และ กุลวดี ลีมอฮันโน (2559) ศึกษาเรื่องผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการความเสี่ยง โดยเฉพาะมุ่งเน้นการพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหา ที่องค์กรเผชิญอยู่อย่างมี ประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความสูญเสียกับองค์กรน้อยที่สุด มีผลกระทบทางบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน 5 จังหวัดชายแดนใต้

สมมติฐานข้อที่ 5 การติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

ผลการศึกษาพบว่า การติดตามประเมินผลและรายงาน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการติดตามประเมินผลรายงานผลการบริหารความ

เสียงที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลาทำให้สามารถประเมินผลวิธีการจัดการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทราบว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงใด ภายใต้ความพยายามในการติดตามการแก้ไขปัญหาทุกกิจกรรมที่องค์กรนำมาใช้ของนักบัญชี โดยมีการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนและนำผลมาทบทวนเพื่อพัฒนาระบบงานให้ดียิ่งขึ้น และมีการประเมินผลวิธีการจัดการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทราบว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงใด ส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจและช่วยให้ธุรกิจสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การจัดการความเสี่ยง ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมยุดา ท้าวบุตร อัครเดช ฉวีรักษ์ และสลักจิต นิลผาย (2560) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินด้านการติดตามและประเมินผลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ดังนั้น ผู้บริหาร ของสถาบันอุดมศึกษาและผู้อำนวยการกองคลัง ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการ ปฏิบัติงานทางการเงิน

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษา การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 อยู่ในระดับที่มาก แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความสามารถในการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและความรู้ความสามารถของการบริหารความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ และส่งผลให้มีการพัฒนาตนเองของนักบัญชีเพื่อสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ รวมทั้งสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพรายงานทางการเงินให้เป็นไปตามแบบแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรได้

5.4 ข้อจำกัดของการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงอาจไม่สะท้อนถึงคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีได้ทั้งหมด
2. การวิจัยครั้งนี้จะมุ่งเฉพาะปัจจัยการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีเพียงด้านเดียว แต่คุณภาพรายงานทางการเงินยังมีปัจจัยอื่นๆ มาเกี่ยวข้อง เช่น กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานการบัญชีในปัจจุบัน ที่เป็นส่วนสำคัญของคุณภาพรายงานทางการเงิน

5.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต

1. ควรเปลี่ยนวิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสอบถามเชิงลึกเพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาคุณภาพรายงานทางการเงิน เช่น ผู้บริหาร กฎระเบียบ ข้อบังคับและมาตรฐานการบัญชีในปัจจุบัน ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

บรรณานุกรม

- กฤตยาวัตติ์ เกตุวงศา. (2553). ผลกระทบของคุณลักษณะองค์กรที่มีต่อประสิทธิผลการบริหาร
ความ. เสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- นันทิยา อังกรวัฒน์านกุล, เกสินี หมั่นไธสง และวิษณุ สุमितสุวรรณค์. (2557). ผลกระทบของการบริหาร
 ความเสี่ยงการปฏิบัติงานในระบบ GFMS ที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของสถานศึกษาสังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม, 6(4), 51-59.
- นิคม ศรีมูล. (2554). การประเมินประสิทธิผลการบริหารความเสี่ยง แบบ COSO-ERM :
 กรณีศึกษากระบวนการพิจารณาสินเชื่อ สำนักงานธุรกิจขนาดย่อม ของธนาคารไทย
 พาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (การค้นคว้าอิสระ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- นันทวัลย์ ธีรธนาพงศ์. (2563). บทบาทของสถาบันการเงินในวิกฤตโควิด-19. กรุงเทพฯ: ธนาคาร
 แห่งประเทศไทย.
- ปิยาภิศักดิ์ เจียรสุคนธ์ และสุรีย์ โปษกรณัฐ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงด้านบุคคล
 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบกับความเสียหายทางการเงิน:
 กรณีศึกษาจากผู้ตรวจสอบภาครัฐ. วารสารวิทยาการจัดการ, 36(1), 30-57.
- เปรมยุดา ท้าวบุตร อัครเดช ฉวีรักษ์ และสลักจิต นิลผาย. (2560). ผลกระทบของการบริหารความ
 เสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของ
 สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม, 10(1), 60-73.
- พรตพร อาฒยะพันธุ์. (2550). ผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการ
 ดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- พัฒนา ร่มเย็น. (2562). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีผลต่อ
 ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน.
 วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 12(3), 47-63.
- พัชรินทร์ ขำวงษ์. (2554). การบริหารความเสี่ยงงานการเงินบัญชีและพัสดุของสถานศึกษาภาครัฐ
 แห่งหนึ่ง (การค้นคว้าอิสระ). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- มโนชัย สุดจิตตร. (2559). การบริหารความเสี่ยงที่ วัต้ งองค์การ เพื่อสนับสนุนประสิทธิผลการดำเนินงานในสถาบันการเงินเฉพาะกิจ : กรณีศึกษาราชการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (จ.ก.ส.). *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 13(60), น. 65-74
- มารีนี กอรา และ กุลวดี ลิ้มอุสันโน. (2559). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(2), 38-50.
- ศิริประภา ศรีวิโรจน์ และ ปัทมนันท์ บุญถนอมดีรัตน์. (2563). มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวทางบัญชีในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 10(2), 77-86.
- Allison, P.D. (1999). **Multiple regression: A primer**. Thousand Oaks, CA: Pine Forge. Cengage Learning.
- Carnegie, Garry D. and John Richard Edwards. (2001). The Construction of the Professional Accountant: the Case of the Incorporated Institute of Accountants, Victoria (1886), **Accounting, Organizations and Society**. 26(4-5): 301-325.
- Foong, S., M. Lawrence and M. O'Connor. (2003). The Interaction of Incentives and Information Disclosure: The Case of Confidence Interval Information, **British Accounting Review**. 35(3): 233-255.
- Somanathan, E. and Paul H. Rubin. (2004). The Evolution of Honesty, **Journal of Economic Behavior and Organization**, 54(1): 1-17.
- World Health Organization. (2020). **WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID 19- 11March 2020**. Retrieved 11 March 2020, from <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-mediabriefing-on-covid-19---11-march-2020>.
- Zikmund, W.G., Babin, B.J., Carr, J.C., & Griffin, M. (2013). **Business research methods** (9th ed.). Singapore: Cengage Learning.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทางผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม ในการให้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยที่ข้อมูลทั้งหมดของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น

ตอนที่ 1 : ปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง : ให้ท่านตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยเลือกตอบเพียงช่องเดียว

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี 2. 30 - 45 ปี 3. สูงกว่า 45 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี 3. ปริญญาโทหรือสูงกว่า

4. ระยะเวลาทำงาน

1. น้อยกว่า 1 ปี   2. 1 – 3 ปี
3. 4 – 6 ปี   4. มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป

5. ประเภทธุรกิจ

1. กิจการการผลิต   2. กิจการค้าปลีก
3. กิจการค้าส่ง   4. กิจการบริการ

ตอนที่ 2: การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ เพียงข้อละหนึ่งคำตอบ และโปรดทำให้ครบทุกข้อ

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง					
1. ท่านสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายตามภารกิจ และแผนการปฏิบัติงานประจำปีได้					
2. ท่านให้ความสำคัญกับการกำหนด วัตถุประสงค์ขององค์กร					
3. ท่านให้ความสำคัญกับพันธกิจขององค์กรที่พนักงานสามารถปฏิบัติได้และเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน					
4. ท่านมีการกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน					
2. ด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง					

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ท่านให้ความสำคัญกับการป้องกันที่อาจจะทำให้บุคลากรภายในองค์กรประสบปัญหา					
2. ท่านมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้ทันกับเปลี่ยนแปลง					
3. ท่านให้ความสำคัญกับความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ต่างๆขององค์กร					
4. ท่านมีการศึกษาปัจจัยภายในขององค์กรเพื่อให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร					
3. ด้านการประเมินความเสี่ยง					
1. ท่านมีการวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจจะทำให้องค์กรประสบกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร					
2. ท่านให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับของปัญหาในองค์กรว่าสิ่งใดควรแก้ไขก่อนหลัง ตามลำดับความสำคัญของปัญหา					
3. ท่านให้ความสำคัญกับการปรับปรุงภารกิจของหน่วยงานให้ทันต่อเหตุการณ์และประเมินผลการปฏิบัติงาน					
4. ท่านรวบรวมข้อมูลผลกระทบของ เหตุการณ์ต่างๆ ที่มีผลต่อองค์กรเพื่อหาทาง แก้ไข ทำให้ความรุนแรงของเหตุการณ์ที่ลดลง					
4. ด้านจัดการความเสี่ยง					

การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ท่านให้ความสำคัญเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับปัญหาตามผลการประเมินความเสี่ยง					
2. ท่านแก้ไขปัญหามีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อองค์กรมากที่สุดเป็นลำดับแรก แล้วจึงทำการแก้ไขปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา					
3. ท่านทำการศึกษาวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร					
4. ท่านให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม					
5. ด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน					
1. ท่านติดตามประเมินผลและรายงานผลการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดในแต่ละช่วงเวลา					
2. ท่านให้ความสำคัญในการประเมินผลวิธีการจัดการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทราบว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงใด					
3. ท่านมีความพยายามในการติดตามการแก้ไขปัญหาทุกกิจกรรมที่องค์กรนำมาใช้					
4. ท่านมีการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนและนำผลมาทบทวนเพื่อพัฒนาระบบงานให้ดียิ่งขึ้น					

ตอนที่ 3 : คุณภาพรายงานทางการเงิน

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ เพียงข้อละหนึ่งคำตอบ และโปรดทำให้ครบทุกข้อ

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ					
1. การรายงานทางการเงินของกิจการทำให้ทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์วางแผนและปรับปรุงแก้ไขในอนาคต					
2. ข้อมูลในรายงานทางการเงินของกิจการมีคุณค่าทางการพยากรณ์ ผู้ที่ใช้สามารถพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าได้					
2. ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม					
1. รายงานทางการเงินของกิจการมีความ ครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด					
2. รายงานทางการเงินของกิจการเป็นตัวแทนปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจในรูปของข้อความและตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ					
3. ความสามารถเปรียบเทียบได้					
1. ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการที่เสนอรายงานสามารถเปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่คล้ายกันเกี่ยวกับกิจการอื่น และกิจการเดียวกันสำหรับรอบระยะเวลาอื่นหรือ ณ วันที่อื่น					

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2. ข้อมูลในรายงานทางการเงินสามารถเปรียบเทียบได้เป็นลักษณะเชิงคุณภาพสามารถระบุและเข้าใจความเหมือนหรือความต่างของรายการต่างๆ					
4. ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้					
1. รายงานทางการเงินของกิจการสามารถพิสูจน์ยืนยันข้อเท็จจริงได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม					
2. ข้อมูลทางการเงินของกิจการที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเชื่อมั่นในรายงานทางการเงินของกิจการ					
5. ความทันเวลา					
1. การรายงานทางการเงินของกิจการมีข้อมูลพร้อมให้ผู้ตัดสินใจใช้ได้ทันเวลา					
2. การรายงานข้อมูลทางการเงินที่ทันต่อเวลามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน					
6. ความสามารถเข้าใจได้					
1. รายงานทางการเงินของกิจการมีการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและกระชับง่ายต่อการทำความเข้าใจ					
2. รายงานทางการเงินของกิจการมีการจัดประเภทของกิจการในงบการเงินที่ง่ายต่อความเข้าใจได้					

โอกาสนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกิตติยา จิตต์อาภากร
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 13 ตุลาคม 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 112/69 หมู่บ้านภัสสรไพบร์ด ตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์คณะบัญชี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตบางเขน
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2561 บช.ม. (การบัญชี) จาก มหาวิทยาลัยศรีปทุม พ.ศ. 2552 บช.บ. (การบัญชี) จาก มหาวิทยาลัยศรีปทุม